

- **Najaarscongres Genootschap: gelukkig hebben we de foto's nog**
- **Voormalig CsK Dick Berlijn gelooft in de nationale politie**
- **Ton Rombouts wil de gemeentesecretaris in veiligheid brengen**

Heb jij de SC-app al?

SC - Wet en regelgeving verklaard
Nieuws, achtergrond, opinie en duiding van wet- en regelgeving uit Nederland en Europa
Nu ook leesbaar op iPhone en iPad!

Download nu de SC-app via de App Store
Zoek op Sdu Uitgevers

Sdu UITGEVERS

SC is de redactionele opvolger
van de Staatscourant

SC

commentaar

Wie verre reizen doet ...

Ik weet niet hoe het u op een gemiddelde zondagmiddag vergaat, maar de vuistdikke stukken waar menig collegelid over gebogen zit, zijn niet altijd even inspirerend. Ik haast mij erbij te zeggen dat dit wel degelijk en zorgvuldig is. Ik acht het zelfs noodzakelijk voor de zorgvuldige besluitvorming, maar inspirerend: nee. Besturen doe je buiten de deur. Praten met de bevolking en luisteren naar de belanghebbenden. Wij weten al enige tijd dat wij de wijsheid niet in pacht hebben. 'Buiten' geeft mij altijd weer een heel andere kijk op een casus. Dat is ook de reden dat we de ambtenaren eropuit sturen om te ruiken en te voelen waar het probleem, of beter de oplossing zit. Participatie heet dat bij ons. Dit geldt natuurlijk niet alleen plaatselijk of regionaal, maar ook landelijk. In de laagste frequentie komen de buitenlandse reizen voor. En of het nu is om kennis te brengen, of om ervaringen te delen, altijd ben je weer een ervaring rijker. Deze laatste categorie van participatie stuit soms op kritiek. Dan heet participatie ineens 'snoepreisesjes'. Toch is dat vreemd. In de geachte 'think global, act local', moet het natuurlijk van twee kanten komen. Natuurlijk het eigen dorp en de regio zijn de niveaus waar we het allemaal voor doen. Maar inspiratie om daar goed te acteren komt een enkele keer uit het buitenland. De Rotterdamse haven, de Amsterdamse Noordvleugel, maar ook dichterbij huis als het gaat om bijvoorbeeld Bio-science of natuurbehoud. Allemaal 'global' onderwerpen. Maar goed Elzevier komt binnenkort bij u met de vraag 'wat kost dat?' en 'wat bracht het precies op?'. Eenzelfde vraag die je niet kunt beantwoorden is de tijd die we stoppen in netwerken en lobby's. Al was het alleen al omdat je je strategieën niet wil prijsgeven. Het grootste

slachtoffer dreigt nu VNG-international te worden. Zij waren onder meer actief in het Palestijns gebied om de Palestijnen te helpen in het opzetten van bestuur. Ik mocht recentelijk ervaren hoe noodzakelijk die (bestuurs-)hulp is.

Het absolute dieptepunt is onlangs bereikt in een Zeeuwse gemeente. De plaatselijke SP-fractie vond het 'snoepreisesje van het college en raad aan Venlo, ja u leest het goed, Venlo volstrekt ongepast. De Zeeuwse gemeente wil misschien kandidaat worden voor de Floriade 2022 en Venlo organiseert deze wereld tuinbouwexpo in 2012. Nu zijn de Zeeuwen zuinig – en ik kan het weten want ik ben getrouwd met een Zeeuwse schone – maar dit slaat alles. Terecht acht BenW een tripje naar de organisatie in Venlo zinvol. Zo kunnen raad en college zich een beeld vormen van het effect dat het evenement heeft op de omgeving. 'Een bezoek draagt bij aan een zorgvuldige besluitvorming'. Raad en college gaan nu zonder SP-fractie.

Ik draag een goede herinnering mee van mijn recente pelgrimage aan het heilig land. Waar de Latijns patriarch informeerde naar mijn gemeente. Na enige informatie van mijn kant gaf hij aan dat het net zo'n mooie gemeente is als Bethlehem. Ik kan weer jaren vooruit.....

Sander W.J.G. Schelberg,
lid redactiecommissie Burgemeestersblad

- 4 **'Journalisten roepen veel woede op, ook bij burgemeesters'**
Hoogleraar journalistiek Irene Costera Meijer wil af van de incidentgestuurde journalistiek
- 7 **Bewust Partijloos Burgemeester**
Column van NGB-voorzitter Bernt Schneiders
- 8 **'Bemoei je niet met wat niet van jou is'**
Dick Berlijn, voormalig Commandant der Strijdkrachten, over de nationale politiek
- 12 **De Montblanc bedwongen**
De burgemeester en zijn hobby
- 14 **Haarlem, 6 oktober 2011**
NGB-Najaarscongres in beeld gebracht
- 16 **'Goede ingang bieden bij veteranenzorg'**
Burgemeester van Wageningen, Geert van Rumund

- 17 **Laaghangend fruit?**
DGBK Gert-Jan Buitendijk
- 18 **Breng uw gemeentesecretaris in veiligheid!**
Ton Rombouts wil meer betrokkenheid ambtelijk management in veiligheidsdomein
- 20 **Identificatie naamloze doden**
Nieuwe verantwoordelijkheid voor burgemeesters
- 22 **Nieuwe Drank- en Horecawet**
Burgemeester wordt bevoegd gezag
- 24 **Een dag in De Nieuwe Liefde**
Denktank Burgemeester & Polarisation
- 26 **Hoeksteen voor goede veteranenzorg**
Landelijk Zorgsysteem voor Veteranen
- 27 **Service**
- 28 **De burgemeester – The mayor**

‘Journalisten roepen woede

Tijdens een van de Lochemconferenties van dit jaar deden burgemeesters mee aan een onderzoek van de Vrije Universiteit naar hoe de regionale journalistiek beter zou kunnen functioneren. Behalve burgemeesters spraken de onderzoekers nog talloze andere mensen die er regionaal toe doen, zoals directeuren van regionale organisaties, zowel publiek als privaat. Het onderzoek, dat onder leiding stond van hoogleraar journalistiek Irene Costera Meijer, vond plaats in opdracht van RTV Utrecht. Het advies is om de regionale journalistieke agenda minder incidentgericht te maken door mensen en groepen die er regionaal gezien toe doen, in een vroeg stadium daarvoor input te laten leveren.

Weinig mensen die bij het onderzoek betrokken waren, hadden het gevoel dat regionale journalisten op een evenwichtige, realistische manier berichten. Ook oordeelden zij dat regionale media slechts beperkt erin slagen goed aan te geven wat er in de regio gebeurt. ‘Zij waren vrijwel unaniem teleurgesteld en vaak zelfs kwaad over de manier waarop media in het algemeen berichten over vraagstukken waar zij zelf mee te maken hadden. Vooral vanwege het gebrek aan precisie en het gebrek bij journalisten aan drang om de waarheid boven tafel te krijgen’, aldus Costera Meijer. ‘Vaak is het niet onwaar wat er staat, maar ontbreken drie van de vier contexten. Uit ons onderzoek blijkt dat journalisten door tijdgebrek, uit onwetendheid of onkunde maar een deel van het verhaal vertellen, waardoor het artikel niet zo interessant is als had gekund. Dat is zonde.’ Ook kregen de onderzoekers in vrijwel alle interviews met burgemeesters en

Gefocust op lekker verhaal

De journalistiek moet zich dat zelf aanrekenen, meent Costera Meijer. ‘Journalisten zijn te veel gefocust op een lekker verhaal: beetje eenzijdig, beetje prikken, beetje sensatie, beetje seks als het even kan. Zo’n verhaal over Kamerlid Mariko Peters doet het goed, omdat macht samenkomt met seks. Tegelijkertijd klopt er weinig van. Maar wat de meeste journalisten niet beseffen is dat heel veel mensen die de krant lezen, radio luisteren en tv kijken dit geen interessant nieuws vinden. Journalisten onderschatten de redelijkheid en het interessegebied van mensen. Uit lees- en kijkcijfers blijkt dat mensen verhalen waarin op een goede manier uitgelegd wordt hoe dingen in elkaar zitten, interessanter vinden dan verhalen waarin dat oppervlakkig en sensationeel gebeurt. Mensen consumeren die verhalen soms wel, maar niet vanwege de nieuwswaarde, maar vanwege de entertainmentwaarde. Journalisten moeten beseffen dat lezers, luisteraars en kijkers uiteindelijk afhaken als vermaak de overhand krijgt. Uit buitenlands onderzoek blijkt ook dat je publiek verliest als je als serieuze media gaat populariseren. Mensen zijn best geïnteresseerd in allerlei populair nieuws, maar niet als nieuws. Als een serieus nieuwsmedium steeds ‘lichter’ wordt, verdwijnt de relevantie ervan. Er is al genoeg entertainment.’

‘Als een serieus nieuwsmedium steeds ‘lichter’ wordt, verdwijnt de relevantie ervan.’

directeuren van bedrijven en maatschappelijke organisaties te horen dat ze zich onveilig voelen in de buurt van een journalist. Costera Meijer: ‘Mensen zijn zeer op hun hoede voor journalisten. “Ze schrijven toch wat ze willen”, denken veel mensen. Als je dat oproept ben je volgens mij als journalist op de verkeerde weg.’

Nieuwsnetwerk

RTV Utrecht schakelde de VU in omdat ze het idee hadden dat er een mismatch was tussen wat zij aanboden en wat er vanuit de bevolking aan nieuws werd gevraagd. Ze hadden het gevoel dat ze veel relevanter voor de regio konden zijn, maar wisten niet hoe. De VU werd gevraagd om concepten te ontwikkelen waardoor zij als regionaal medium in de toe-

op, ook bij burgemeesters'

Hoogleraar journalistiek Irene Costera Meijer.

komt beter en effectiever journalistiek kunnen bedrijven. Costera Meijer: 'Ze gaan echt voor regionale verbondenheid. Heel veel journalisten hebben ook gewoon hart voor de zaak en willen dat de journalistiek verbetert.'

'Vaak is het niet onwaar wat er staat, maar ontbreken drie van de vier contexten.'

Om dat te realiseren introduceerde Costera Meijer het concept van een nieuwsnetwerk. 'Met nieuwsnetwerk geef ik aan dat nieuws altijd in een bepaalde gemeenschap functioneert. Elk medium functioneert binnen een topografische en thematische begrenzing. Maar de verhouding van de gemeenschap tot een regio is veel diverser dan veelal wordt aangenomen. AT5 bijvoorbeeld had heel lang Dé Amsterdammer als ijkpunt voor hun berichtgeving. Dat was de gene die achter de roze geraniums in de Jordaan zat, terwijl we vijftien jaar geleden al hadden laten zien dat Dé Amsterdammer vooral in Almere woont en dat grote groepen Turkse, Marokkaanse, Surinaamse en hooggeschoolde inwoners van Amsterdam zich helemaal niet herkennen in dat idee van Dé Amsterdammer.'

Regionale kwesties

Daarnaast, zegt ze, zijn er ook regionale kwesties waar veel mensen zich bij betrokken voelen. 'Verkeer, onderwijs, natuur, milieu, recreatie en veiligheid zijn allemaal thema's waar veel mensen graag meer van weten. In plaats dat journalisten ook hier

vooral incidentgestuurd mee omgaan ("kikker bijna uitgestorven", "achtste overval binnen een week"), zou het voor de kwaliteit van de journalistiek en de binding tussen regionale media en de mensen die in hun regio wonen, werken en recreëren beter zijn om daar thematisch mee om te springen. Bijvoorbeeld op maandag twee pagina's of een vast item in het nieuws over natuur, op dinsdag 2 pagina's of een vast nieuwsitem over verkeer. Die omslag van incident- naar vraagstuk-gestuurd is denk ik heel belangrijk. Maar wil je die omslag maken dan moet je heel dicht op je regio gaan zitten. Je moet snappen wat je lezers, luisteraars of kijkers in de regio bezighoudt. En dat is niet één ding, maar dat zijn een heleboel zaken.'

Als regionale, maar ook nationale media, die omslag naar een meer thematisch gestuurde journalistiek niet maken, dan luisteren en lezen steeds minder mensen naar ze, aldus Costera Meijer. ‘Ze zullen dus wel moeten. Het gebeurt trouwens al. Deze zomer kwam ik terug van vakantie en ik was aangenaam verrast door de stapel Volkskranten en NRC’s. In plaats van kranten die vol stonden met – incidentgericht – komkommernieuws, kwam ik in de NRC bijvoorbeeld twee pagina’s uitleg over de hongersnood in Afrika tegen en in de Volkskrant een bijlage over ruimtelijke ordening. Trouw en De Telegraaf doen dat trouwens ook. De journalistiek kijkt steeds meer naar wat ze voor hun publiek kunnen betekenen. Er wordt al minder alleen naar elkaar gekeken. De omslag is er al.’

Themagroepen

Eenvoudig is het niet om een goed functionerend nieuwsnetwerk in de regio te creëren, erkent Costera Meijer. ‘Een van de adviezen die ik geef, is om themagroepen te maken, themagerichte gemeenschappen. Dat moeten een soort inputvergaderingen worden met deskundigen op het gebied van regionale thema’s als veiligheid, onderwijs, milieu, waar wordt gesproken over de belangrijke ontwikkelingen op die terreinen in de regio en wat er door de journalistiek opgepakt zou kunnen worden. Ook burgemeesters zouden in zo’n themagroep, bijvoorbeeld rondom veiligheid, een rol kunnen spelen. Op basis van wat er tijdens zo’n bijeenkomst is besproken, maken de journalisten een planning. In mijn voorstel komt zo’n themagroep vier keer per jaar bij elkaar.’

Deze manier van nieuwsgaring, leidt er volgens haar toe dat het nieuws veel meer de diepte in gaat en journalisten inhoudelijk beter gefaciliteerd worden.

‘De journalistiek kijkt steeds meer naar wat ze voor hun publiek kunnen betekenen.’

Het vraagt wel veel van alle betrokkenen, erkent ze, maar iedereen krijgt er ook veel voor terug. ‘Beide kanten moeten transparant durven zijn en lef tonen. Dat is best eng. Ga jij als Kamer van Koophandel of als burgemeester inzicht geven in processen die je ingewikkeld vindt? Het kan alleen maar als iedereen respecteert dat de bijeenkomsten een bepaald ver-

trouwelijk karakter hebben. Als het journalistieke belang anders ligt dan dat van andere partijen, moet je het daar gewoon open en eerlijk over kunnen hebben.’

Andere dynamiek

Van journalisten verlangt het, aldus Costera Meijer, dat ze minder eigenwijs worden. ‘Ze moeten afstand blijven houden van hun bronnen en natuurlijk altijd zelf blijven nadenken over welke belangen er in het

‘Het is de taak van journalisten om mensen te verleiden hun verhaal zo goed mogelijk te vertellen.’

spel zijn. Maar als die belangen er niet zijn, wat veel minder vaak het geval is dan journalisten denken, moeten ze niet de arrogantie hebben dat zij het beter weten. Journalisten moeten juist dusdanig interessante en scherpe vragen stellen opdat bronnen hen tot het uiterste kunnen informeren. Vervolgens is het de taak van journalisten om mensen te verleiden hun verhaal zo goed mogelijk te vertellen. Dat geeft echt een heel andere dynamiek. In een nieuwsnetwerk bied je elkaar tot op zekere hoogte de veiligheid en het vertrouwen om elkaar zo goed mogelijk te informeren. Dat is wat anders dan aan elkaar verantwoording afleggen voor je daden.’

Keihard beweren dat dit de nieuwe trend is, doet Costera Meijer niet. ‘Misschien zitten er ook wel heel negatieve consequenties aan vast die we nu niet overzien. Maar het is de moeite waard om er mee te experimenteren. Bij RTV Utrecht gaan ze in elk geval met groot enthousiasme aan de slag. Ze kregen door dit onderzoek het gevoel dat ze met het concept van het nieuwsnetwerk echt uit de voeten kunnen. In feite willen ze niets anders dan de Kamer van Koophandel, het zwembad, de dierentuin, de lokale middenstand of de burgemeesters. Iets betekenen voor de regio.’ <

Peter van Noppen

Bewust Partijloos Burgemeester?

Met plezier kijk ik terug op ons congres in Haarlem. Met minister Donner hadden we het over integriteit en vooral over de vraag of in de wet moet worden opgenomen dat de burgemeester daarvan de hoeder is. Voor- en tegenstanders bleken elkaar in evenwicht te houden. Laten we het vooral niet juridiseren en het hoort al bij ons, zo vond de ene helft van de zaal. Terwijl de andere helft het alleen al vanwege de symbolische waarde goed vond om het onderwerp integriteit in de wet met de burgemeesters te verbinden. Ook over de nationale politie blijken we niet eenduidig te denken. Sommigen van ons zijn daar sterk voorstander van vanwege de door minister Opstelten naar voren gebrachte voordelen zoals minder bureaucratie en meer efficiëntie. Anderen vrezen voor minder invloed op de politie, omdat we geen zeggenschap meer hebben over de inzet van mensen en middelen. Kortom; binnen onze beroepsgroep wordt over tal van onderwerpen verschillend gedacht en dat leert mij als voorzitter dat waar het NGB als spreekbuis fungeert er altijd een genuanceerd verhaal naar buiten moet komen.

Tijdens het diner kwam aan de tafel waaraan ik zat een andere interessante vraag naar voren, en wel de vraag of een burgemeester eigenlijk wel lid kan zijn van een politieke partij? Die vraag had veel relatie met een onderdeel uit de jaarrede die ik heb gehouden. In die jaarrede stelde ik vast dat de ontzuiling nu compleet is en dat de politieke partijen daardoor niet meer op een vaste aanhang kunnen rekenen. Dat heeft direct effect op de gemeentepolitiek die daardoor minder stabiel en tamelijk onrustig is geworden. Om de vier jaar is de helft van de gemeenteraad vaak nieuw, is er sprake van andere coalities en een andere politieke wind. En dientengevolge is in de colleges de continuïteit en ervaring lager door veelvuldiger wethouderswisselingen.

Mijn stelling is dat de burgemeester daardoor steeds belangrijker is als stabilisator, als regisseur en als stressremmer. Die functie kun je alleen effectief uitoefenen door tussen de partijen te staan. De Kroonbenoeming helpt daarbij omdat die ons eigenstandigheid biedt.

Mijn tafelgenoten waren het erover eens dat het lidmaatschap van een politieke partij als knellend wordt ervaren. Het kost de meesten van ons geen moeite om je als burgemeester niet partijpolitiek op te stellen en de burgemeester van alle partijen in de raad en van alle burgemeesters van je gemeente te zijn. Maar het partijpolitieke etiket dat aan ons kleeft, brengt met zich mee dat je nogal eens de schijn tegen je hebt. Kleinigheidjes worden makkelijk uitvergroot of leiden tot de interpretatie dat de burgemeester politiek bedrijft. Daardoor kun je je werk minder goed doen. Enkele politieke partijen merken de burgemeester ook expliciet aan als politiek ambtsdrager en verwachten hoge financiële bijdragen omdat je je baan aan de partij te danken hebt. Ook dat draagt niet bij aan een beeld van onafhankelijkheid. Vanwege die bijdrage steun je immers de verkiezingskas en de campagnes.

Tot mijn verbazing was bijna iedereen bij mij aan tafel van mening dat het beter zou zijn om als burgemeester geen lid meer te zijn van een politieke partij. Wat let ons eigenlijk om voortaan door het leven te gaan als Bewust Partijloos Burgemeester? Worden we daar in ons dagelijks functioneren sterker van of juist niet? En hoe zit het met het onderhoud van de Haagse contacten? Zijn partijpolitieke banden daar noodzakelijk of is het etiket van stad op dorp voldoende om de deur te openen?

Wie reageert op bschneiders@haarlem.nl? Dan kom ik er de volgende keer op terug.

Bemoei je niet

Tot drie jaar geleden was hij Commandant der Strijdkrachten en na een jaar freewheelen is Dick Berlijn nu als Senior Board Advisor verbonden aan Deloitte. Aanvankelijk werd hij geraadpleegd op defensiegebied, maar nu steeds meer op het brede terrein van openbare orde en veiligheid wordt gevraagd wat hij vindt van bijvoorbeeld cyber security, leiderschap, risico-ontwikkeling en strategieontwikkeling. Voor het Burgemeestersblad liet Berlijn zijn licht schijnen op de vorming van de nationale politie. Een ontwikkeling die hij van harte ondersteunt.

In het jaar na mijn afscheid van defensie was ik aan het freewheelen. Ik werd toen uitgenodigd om met “the usual suspects” te praten over de politie. Zou bij de politie niet zoiets kunnen als bij de krijgsmacht is gebeurd. Daar zijn drie relatief autonome onderdelen geïntegreerd in één gezamenlijk nationale strijdkracht. Dat kwam de doelmatigheid ten goede en aansturing kwam helder in één

‘Ik ben ervan overtuigd dat de vorming van de nationale politie bestuurlijke lijnen kan vereenvoudigen.’

hand. Later kwam de nationale politie in beeld en heeft Deloitte onderzocht wat het bij deze reorganisatie zou kunnen betekenen. We hebben toen gesproken met de stakeholders: politie, OM, burgemeesters, bonden en anderen. Opvallend was de eensgezindheid over de sturing op het politieapparaat. Nu zijn er 26 heel autonome korpsen, die veel vrijheid nemen om eigen beleid te formuleren en eigen systemen aanschaffen. In totaliteit is alles erg versnipperd. In het verleden heeft alles misschien goed gewerkt, maar de uitdagingen voor de samenleving zijn veranderd. Waar vroeger problemen lokaal lagen, liggen die nu ook bovenlokaal; denk maar aan cybercrime, mensenhandel en de drugsproblematiek. Daar moet ook capaciteit voor zijn.

Ik ben ervan overtuigd dat de vorming van de nationale politie bestuurlijke lijnen kan vereenvoudigen: er is één beheerder en één chef, dat versterkt de sturing op het apparaat. Ook is er een doorzettingsmacht geformaliseerd en gelegitimeerd, waarbij de

korpschef bijvoorbeeld kan zeggen: we kiezen voor dát ict-systeem. Over het verbeteren van de sturing op het politie-apparaat is iedereen het wel eens. De onduidelijkheid en onzekerheid zitten in de vraag hoe de landelijke politieorganisatie zich dan zal verhouden tot de duale gezagsvraag. Hoe de belangen voor de openbare orde en de strafrechtelijke handhaving goed te bedienen? Daar zit nu scepsis en onduidelijkheid. Het nieuwe politieapparaat zal straks zowel de lokale als de landelijke belangen goed moeten kunnen bedienen. Als er straks een organisatie staat die het ene wel kan, maar het andere niet, hebben we het niet goed gedaan. De ambitie is er bij de minister en de korpschef om beide goed te bedienen. Dat is ook in het belang van de samenleving. Burgers willen een politie die beide kan. Ook moet de politie effectiever, doelmatiger en met minder bestuurlijke bemoeienissen; dat komt de reputatie en het vertrouwen bij de burgers ten goede.’

Wat moet er veranderen?

‘Het gezag van de burgemeester en van de officier van justitie gaat over de *wat*-vraag: dat moeten ze scherp doen en in goede samenspraak. Een burgemeester wil bijvoorbeeld criminaliteitspreventie en beveiliging bij evenementen. Dan moet hij met de officier van justitie in goed overleg formuleren wat hij wil om vervolgens de professionele *hoe*-vraag aan de politie over te laten. Op lokaal niveau moeten de burgemeester en de officier van justitie in gesprek met de lokale politiechef om *wat?* en *hoe?* op elkaar te laten aansluiten. En op landelijk niveau moet afstemming plaatsvinden om de landelijke prioriteiten van de minister in overeenstemming te brengen met de prioriteiten van het openbaar ministerie en van de burgemeesters die dat via de regioburgemeesters inbrengen. De regioburgemeesters zijn de vertegenwoordigers van de lokale belangen, zodat die op hogere niveaus aan de orde komen.’

met wat niet van jou is

*Dick Berlijn, voormalig Commandant der Strijdkrachten,
nu Senior Board Advisor bij Deloitte.*

Maar in het wetsvoorstel is de regioburgemeester losgezongen van de gewone burgemeesters?

'De politie wordt straks beter en uit één hand aangestuurd. Het gaat erom de beschikbare capaciteit zodanig te gebruiken dat zowel landelijke als lokale vragen goed bediend worden. De regioburgemeester is nodig op het hoogste niveau bij de capaciteitsverdeling. Er zal een generieke verdeling van sterkte komen op basis van onder andere de grootte van de regio en de inwoneraantallen. Voorts is er een specifiek deel dat op basis van bijzondere problemen en prioriteiten verdeeld wordt. Vervolgens moeten de regiochefs met de regioburgemeesters bespreken hoe de sterkte concreet ingezet wordt. Er is altijd schaarste en je zult tot afwegingen moeten komen. Soms zul je moeten concluderen dat geplande evenementen niet kunnen plaatsvinden of uitgesteld moeten worden. Je kunt daarbij niet alles vastspijkeren: je moet flexibiliteit houden om op situaties in te kunnen gaan. Zowel het gezag van de burgemeester

als van de officier moeten goed bediend worden. Het kan niet zo zijn dat lokale belangen op regionaal niveau ontkend of niet goed onderkend worden. Het is de uitdaging om van elkaar te leren hoe daarmee om te gaan. En soms zal de capaciteit onvoldoende blijken te zijn; dan moet er een goed escalatiemodel zijn.'

'Je moet niet aan een politiemann vertellen hoe die zijn werk moet doen.'

Maar voor de burgemeester is de escalatie wel eenzijdig. Bestuurlijke inbreng via CdK en de minister BZK is eruit. Dan heb je toch geen evenwicht?

'Misschien ben ik wat te optimistisch. Er is een capaciteit, dat is aanbod. Aan de vraagkant moeten bur-

'Aanwijzingen geven moet je vertalen in wat wil ik?'

gemeesters zo precies mogelijk formuleren wat prioriteiten op het gebied van veiligheid zijn en wat ze verwachten van de politie qua inzet en formatie. Het kan niet zo zijn dat er op het lokale niveau politie is. We verwachten toch dat de burgemeester zijn werk kan doen? Die zal een eventueel gebrek aan middelen via de regioburgemeester bekend moeten maken. Vervolgens is het zaak om een en ander regionaal en

landelijk via het ministerie recht te trekken. Ik ben er dus niet bang voor dat zaken snel scheef zullen lopen, als de juiste lijnen maar gevolgd worden. De lijnen worden korter en de verantwoordelijkheden duidelijker. Voorwaarde voor succes.'

Is er veel winst te halen als het OM zich op lokaal niveau duidelijker als partner opstelt?

'Dat denk ik wel. Als preventief beleid, dat veelal onder de burgemeester valt, goed werkt, heb je aan de strafrechtelijke kant minder cases. Daarvoor moeten bestuur en OM de vraagkant goed op elkaar afstemmen. Ze moeten een intieme relatie met elkaar hebben. Ik denk dat als het nationale bestel draait, ze de aandacht vooral moeten richten op hun eigen professionaliteit. Bemoei je niet met wat niet van jou is. Je moet niet aan een politiemann vertellen hoe die zijn werk moet doen. Daar is hij goed voor opgeleid en daar heeft hij de juiste spullen voor. Het gaat om de professionele vraagstelling: Wat willen we bereiken, wat zijn knelpunten in de veiligheid, welke resultaten willen we zien; dat mag heel scherp. Burgemeester en OM – de vraagkant – moeten professionaliseren. Ik zeg niet dat ze dat nu niet doen, maar het moet scherper. De burgemeester moet niet zeggen "ik wil daar twee agenten op straat zien", hij moet zeggen "die criminaliteit moet met zoveel procent minder." Dat hebben veel gemeenten nu niet scherp.'

Moet dan de omschrijving van gezag niet veranderen? Nu staat in lid 2 dat de burgemeester de nodige aanwijzingen kan geven.

'Aanwijzingen geven moet je vertalen in wat wil ik? Niet "ik wil drie agenten", maar "ik wil een veiliger wijk". In de tijd van Bromsnor waren de uitdagingen overzichtelijker, maar we zijn in een andere wereld beland. In de straten moet het veilig, maar een onveilige cyberomgeving beïnvloedt evenzeer het veiligheidsgevoel. Het zal je maar overkomen: je wilt pinnen en je rekening is geplunderd. Of je EPD (Elektronisch Patiënten Dossier) is niet te vertrouwen. Dan is wat ver weg lijkt, ineens heel dichtbij. Het klinkt hoogdravend en filosofisch, maar wij leven nu in een samenleving waar corruptie niet aanwezig of nog te managen is. Bij defensie heb ik gezien hoe verlamdend corruptie kan werken en we moeten het toch als uitdaging zien om te voorkomen dat dergelijke zaken ook jou kunnen raken. Landelijke problemen komen snel dichtbij en als ze er zijn, moet je wel een bijdrage leveren. Als er capaciteit gevraagd wordt, kun je niet egoïstisch zeggen: dat kan niet ik heb volgende week een voetbalwedstrijd. Dan moet je in ogenschouw durven nemen dat het ook een deel van jouw probleem is. De gemeenteraad moet een

brede blik hebben en mag je ook op die professionaliteit aanspreken. En een professionele burgemeester zal begrijpen dat er iets is boven het eigen belang. Het is vreselijk kortzichtig om alleen je eigen stoep schoon te maken. Je hebt er ook belang bij dat de straat schoon is.'

De Krijgsmacht is een organisatie waar mensen in het veld zelfsturend moeten optreden. Staan lange verantwoordingslijnen dat niet in de weg?

'Ik zie daar geen strijdigheid. De CdS gaat niet tegen iemand in Afghanistan zeggen: "Uit de poort, rechts-af!" Nee, we willen dat de missie veiligheid realiseert, investeer in contacten met bestuur, onderwijs, training. Laat het dan aan de commandant ter plaatse over, die beschikt over alle informatie om te kunnen beslissen wat te doen.. We noemen dit bij defensie Mission-command of Auftragstaktik: Geef het grote kader voor wat we willen, biedt capaciteit en middelen, en zeg vervolgens tegen de man ter plaatse die we goed hebben opgeleid ga je best doen. We hebben er vertrouwen in dat als het net even anders ligt, hij er verstandig mee omgaat. Dat is precies de analogie met politie. De vraagkant moet zeggen wat die wil bereiken en de uitvoering aan de politie overlaten. Dat kan zich goed verhouden met centrale sturing door de korpschef. Die gaat ook niet aan de diender op straat uitleggen wat die moet doen. De lange verantwoordingslijnen is een karikatuur, die nergens op slaat. De landelijk kwartiermaker, de heer Bouman, heeft dat ook niet in zijn hoofd. Waar het om gaat is dat de capaciteit optimaal op de werkvloer gebruikt wordt. Nu zijn de resultaten van de opsporing en handhaving niet optimaal, er is te veel administratief werk en er zijn te veel dubbelingen; die zaken wil de minister aanpakken. Meer ruimte voor politie, minder drukte, minder bureaucratie en een veiliger omgeving.

De Tweede Kamer komt dichterbij de huid van de minister. Leidt dat niet tot enorme versnipperde controledrift?

'Dat zou niet mogen en kun je voorkomen door duidelijk te maken dat de minister over het grote beleid gaat en de korpschef over de inrichting van de organisatie. Belangrijk is daarbij de communicatie en woordvoering. Grote zaken moeten afgestemd zijn met het ministerie en de landelijke top van het OM. Maar als er lokaal iets bijzonders gebeurt, is dat een lokaal incident dat de lokale chef kan afdoen. Wat niet moet – denk aan Hoek van Holland, Alphen aan den Rijn en de snelwegschutter – is dat er op verschillende niveaus uiteenlopende communicatie is,

want dat leidt tot Kamervragen. Ik hoop dat de Kamer de minister niet naar het parlement gaat roepen voor zaken die feitelijk op het lokale niveau al lang zijn afgedaan. De Kamer moet de minister vooral interpelleren over grotere incidenten, het algemene beleid of als dingen anders lopen dan bedacht.'

Er verandert voor de regionale korpschefs ook nogal wat. Geen 25 nieuwjaarstoespraken meer.

'De regionale chefs worden ondercommandanten. We hebben één korps en dan is het heel onlogisch dat allerlei mensen op 5 en 6 januari hun eigen dingen gaan roepen. Ik zou dat raar vinden. Ik denk dat dat zijn langste tijd heeft gehad. Als CdS had ik wel een nieuwjaarsreceptie, maar zonder speech over het beleid; dat is voor de minister. De samenleving wil ook eenduidigheid, mensen willen de politie kunnen begrijpen. Je moet niet het ene moment dit en het ande-

'We hebben één korps en dan is het onlogisch dat allerlei mensen op 5 en 6 januari hun eigen dingen gaan roepen.'

re moment dat horen. Het kan niet zo zijn dat men binnen de politie denkt: "Dat hebben ze in Den Haag wel besloten, maar dat ga ik anders doen." Dat is uitermate schadelijk voor de reputatie en daar moeten we vanaf.

Ik ben ervan overtuigd dat als de nationale politie er staat, we blij zullen zijn met het resultaat. Er zullen geheide incidenten zijn. Ik hoop dat men dan de reactie "zie je wel het werkt niet" kan onderdrukken. We moeten maximaal inzetten op het nieuwe systeem, waarbij het niet zo mag zijn dat de burgemeester achter in de rij staat. Als we elkaars rollen beter begrijpen en respecteren en volwassen met elkaar omgaan, kunnen we een optimaal product bereiken. We moeten redeneren vanuit de samenleving en niet vanuit de eigen organisatie. De veiligheid voor de burgers is het perspectief voor ons handelen, niet de eigen competenties of de eigen macht. Waakzaam en dienstbaar.' <

Ruud van Bennekom/NGB

Burgemeester-bergbeklimmer

Het Burgemeestersblad brengt een serie over hobby's van burgemeesters. Eerder bracht dat auteur Bert Blase in beeld en keek het blad waar de passie van Jos Wienen voor Willem van Oranje vandaan komt. In dit nummer Peter de Jong, burgemeester van Westvoorne, voor wie de hoogste duintop in zijn gemeente niet hoog genoeg is. Hij heeft niet alleen een basisplaats in het burgemeesterselftal, maar is ook fervent bergwandelaar en -beklimmer. Afgelopen augustus poogde bij zelfs de hoogste berg van Europa te bedwingen. Voor het goede doel: Hospice De Waterlelie.

Na een jaar van voorbereiding vertrokken we eind augustus met een groep van zeventien mensen van het hele eiland Voorne-Putten naar Charmony in Frankrijk voor de beklimming van de Montblanc. In de groep zaten onder andere een raadslid en een wethouder uit Spijkenisse, mijn zoon en ik. We gingen de berg beklimmen voor een goed doel: Hospice De Waterlelie, dat voor heel Voorne-Putten van betekenis is. Ik ben daar voorzitter van de Vrienden van Hos-

'Je bent moe; je gaat wel drie keer dood en dan ben je er nog niet.'

pice De Waterlelie, die zich richten op fondswerving. In Charmony moesten we eerst een dag of zeven à acht acclimatiseren en ons door berggidsen laten voorbereiden op de toppoging. Uiteindelijk op 28 en 29 augustus hebben we met de hele groep de toppoging gedaan. We hadden ook nog vier begeleiders. Er waren wat mensen afgevallen en uitgevallen. Daarvan hebben er uiteindelijk zeven het hoogste punt van de Montblanc gehaald. Helaas was ik daar niet bij. Het was een heel geslaagd project, maar voor mijzelf vond ik dat wel jammer. De eerste etappe was niet zo moeilijk en duurde een paar uur. Daarna kun je in een hut eten en wat rusten. Voor de tweede etappe moet je al om 01.00 uur aan het ontbijt zitten en ga je naar de top. Daar sta je dan om een uur of acht en het is de bedoeling dat je om vier uur weer naar beneden gaat om op tijd bij de kabelbaan te zijn.

Loei- en loeizwaar

Zo'n tocht heeft alles. Het fysieke aspect is heel belangrijk. Daarom was het voor iedereen zaak om heel

fit aan de klim te beginnen. We hebben een jaar getraind, zowel individueel als in groepsverband om ook het groepsgevoel te ontwikkelen, want dat heb je ook hard nodig. De klim op de Montblanc is loei- en loeizwaar. De zwaarte heeft te maken met de hoogte (4800 meter) en ook met de omstandigheden: sneeuw en ijs. Je loopt op stijgijsers en dat loopt veel zwaarder dan je dagelijkse schoeisel. Je moet ook iedere keer je grenzen verleggen. Je bent moe; je gaat wel drie keer dood en dan ben je er nog niet. En dan de gevaarlijke situaties. Je moet je voorstellen dat je op een richel van sneeuw en ijs van 40 centimeter loopt, waarbij je links 300 meter naar beneden kijkt en rechts van je 3000 meter lager het terras in Charmony ziet liggen. Daar wil je niet terecht komen. Dat is mentaal heel zwaar, zeker als je een beetje hoogtevrees hebt. Wat het extra zwaar maakt en extra druk geeft, is dat je met z'n tweeën bij een berggids aan een touw zit. Als jij het niet haalt, haalt je maat het ook niet. Dat geeft een extra stok achter de deur om keihard te trainen, want niemand wil verantwoordelijk zijn voor het falen van de ander. In mijn geval wilde mijn zoon de tweede etappe niet aangaan. Teleurstellend, maar het is je zoon, dus het is gemakkelijker te aanvaarden dan wanneer het een vreemde is.

Verbinding

De sponsoractie heeft 60.300 euro opgehaald in de vorm van giften van mensen en bedrijven van Voorne-Putten. Zo hadden we de gouden sponsoren die één euro per hoogtemeter gaven en zilveren die een kwartje sponsorden. Het opgehaalde bedrag geeft het hospice de rust dat het de komende tijd - tegen de bezuinigingen in - goed kan blijven voortbestaan. Waar ik heel trots op ben is dat het hospice door de actie nu op het eiland veel bekender is geworden. En het heeft iets gedaan met de honderd vrijwilligers die er werken. Het zorgt voor veel verbinding, zowel naar binnen als naar buiten.

Peter de Jonge zekert een van de andere klimmers tijdens een training op een klimmuur.

Voor mij persoonlijk was het een fantastische belevenis, waar ik van genoten heb. Alleen al dat ik weer fit ben geworden: ik ben elf kilo kwijt! Maar ook het plezier met de groep en het klimmen op gletsjers: geweldig. Ik had wel op bergen gestaan, maar niet in deze extreme mate. Ook met de Nederlandse Klim en Bergsport Vereniging; daar heb ik cursussen gedaan, maar de Montblanc was toch de buiten-categorie.

De cirkel rond maken

Hoe ik nou tot deze hobby ben gekomen? Het is ook allemaal in Charmony begonnen en daarom hadden we nu graag de cirkel rondgemaakt op de top van de Montblanc. Wij waren er jaren geleden toen mijn kinderen oud genoeg waren om in de bergen te wandelen. Een buurman op de camping was bezig met rotsklimmen en het leek ons leuk dat ook een keer te doen. Na de vakantie heb ik met mijn oudste zoon vervolgens een cursus gedaan op een klimwand in Bergschenhoek en we waren gelijk verkocht. Daarna zijn we doorgegaan en hebben iedere zomer de bergen opgezocht:

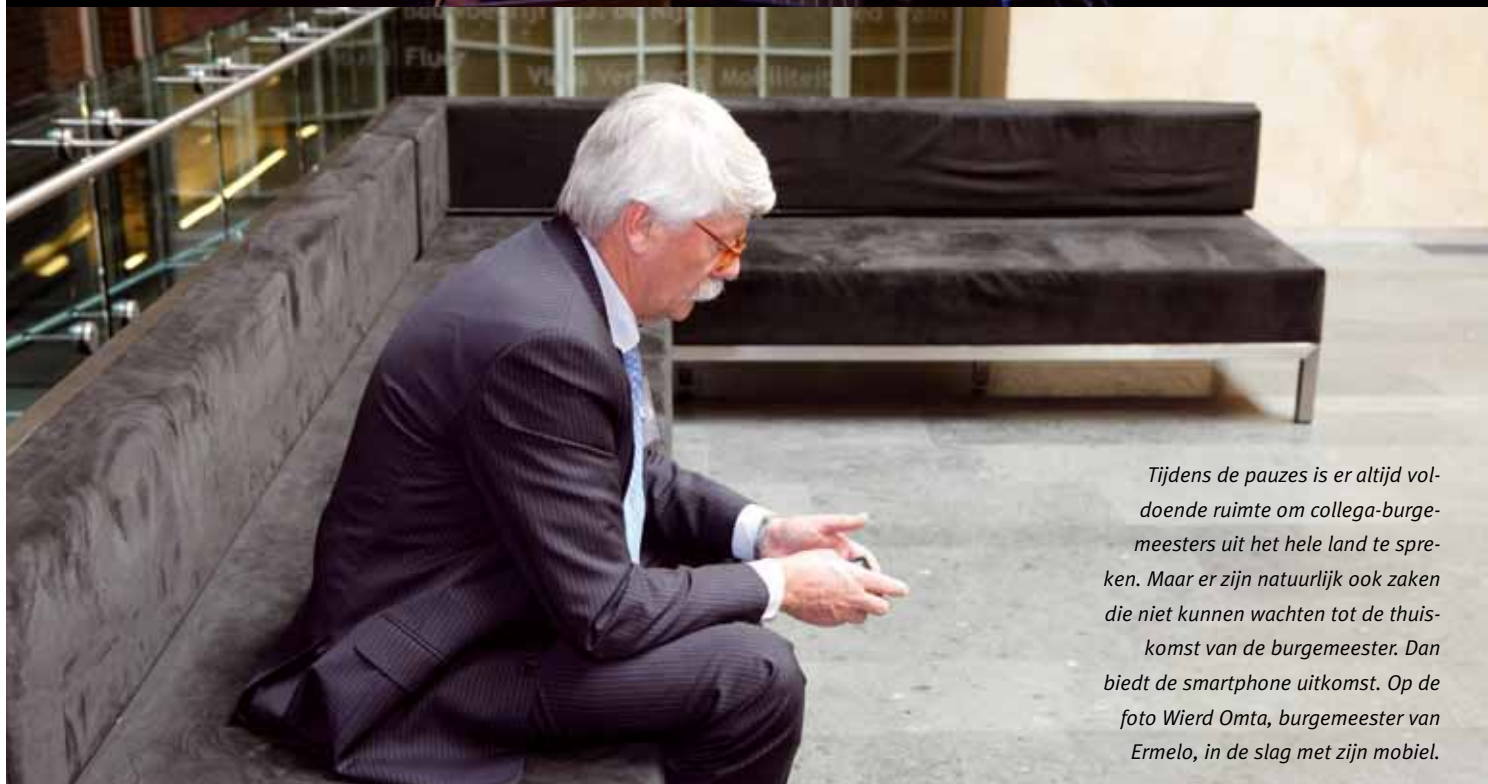
wandelen, huttentochten en sportklimmen. Meestal met mijn oudste zoon, maar ook met mijn vrouw en andere zoon erbij. Maar dan bleef het bij beperkte klimpartijen, dit was de eerste echte expeditie.

Klimmen is wel verslavend. Ik ga nog een keer op de top staan. Maar ik denk dat ik eerst nog een paar andere 'vierduizenders' ga doen voor ik weer aan de Montblanc zal beginnen. We hebben al min of meer afgesproken om volgend jaar met het gezin naar de Gran Paradiso in Italië te gaan. Ook het sporten en trainen is verslavend.

Wij burgemeesters hebben het mooiste beroep in de wereld, maar het is altijd druk. Bij het klimmen valt alles van je af. Het is heerlijk om je te ontspannen door je in te spannen. Het is bijna meditatief. Ik zou het iedere burgemeester aanraden. Voor senioren zijn er ook speciale 50+ tochten.' <

Ruud van Bennekom/NGB

Bernt Schneiders had tijdens het najaarscongres op 6 oktober een dubbelrol. Als burgemeester van de stad Haarlem heette hij – natuurlijk met de ambtsketen om – de deelnemers van harte welkom. Na een korte promotiefilm over Haarlem was de ambtsketen af en sprak hij als voorzitter van het Nederlands Genootschap van Burgemeesters de jaarrede uit. De tekst van de jaarrede vindt u op www.burgemeesters.nl/jaarrede2011.

Tijdens de pauzes is er altijd voldoende ruimte om collega-burgemeesters uit het hele land te spreken. Maar er zijn natuurlijk ook zaken die niet kunnen wachten tot de thuiskomst van de burgemeester. Dan biedt de smartphone uitkomst. Op de foto Wierd Omta, burgemeester van Ermelo, in de slag met zijn mobiel.

Het is traditie dat de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de burgemeesters toespreekt tijdens het NGB-najaarscongres. Gelukkig was Piet Hein Donner, de huidige minister, bereid om dit goede gebruik voort te zetten. Hij ging er eens goed voor staan, hield een speech van 30 minuten en overhandigde aan het eind een stappenplan om agressie en geweld tegen bestuurders tegen te gaan.

Voor het Genootschap is het najaarscongres een goede gelegenheid om de contacten met de oud-burgemeesters aan te halen. Ivo Keijzer (links) was van 1985 tot 1998 burgemeester van Veghel en Ina Adema (rechts) is dat nu. Het is de redactie niet duidelijk of Ivo zojuist een mop heeft verteld of dat Ina ergens anders om moet lachen, maar leuk was het kennelijk wel.

Voor het eerst stonden er op het programma van het najaarscongres toespraken van twee ministers. Ivo Opstelten, minister van Veiligheid en Justitie, gaf een toelichting op de gevolgen van de nationale politie voor de positie van de burgemeester.

Onderonsjes zijn er natuurlijk ook altijd. Maria Wiebosch (Hardinxveld-Giessendam) vertelt kennelijk zo'n interessant verhaal aan Frank Koen (Capelle aan den IJssel) dat Jos Wienen (Katwijk) ook kwam luisteren. En dat allemaal onder het toezien van de vlag van de provincie Noord-Holland.

Aandacht voor veteranen

Wageningen besteedt als Stad der Bevrijding als vanzelfsprekend veel aandacht aan veteranen. Wie kent niet het jaarlijkse Bevrijdingsdefilé op 5 mei waarbij veteranen een warm bad ten deel valt als ze door Wageningen defileren? Maar ook voor lokale veteranen is altijd aandacht. Burgemeester Geert van Rumund: 'We willen het hele jaar door de veteranen laten merken dat hun vaak veeleisende werk belangrijk was en is. En dat we ze als gemeenschap zeer erkentelijk zijn.'

Burgemeester Geert van Rumund in gesprek met veteranen in het Veteranencafé.

Dat is heel belangrijk', vervolgt hij gedreven. 'Ik merk dat ontmoetingen tussen veteranen veel ruimte en lucht geven om ervaringen te delen. Het is ook heel wat, wat deze mensen hebben meegemaakt. De gemeente speelt een faciliterende rol bij het creëren van deze ontmoetingen. Zo vindt er elke maand een *Veteranencafé* plaats, hebben lokale veteranen een prominente rol op Koninginnedag en bij herdenkingen en wordt de Landelijke Veteranendag gevierd. Tijdens deze bijeenkomsten ontstaan als vanzelfsprekend weer nieuwe initiatieven, zoals excursies. Voor het Veteranencafé, dat elke maand in het Theatercafé plaatsvindt, worden alle lokale veteranen uitgenodigd. Ook veteranen uit de regio zijn van harte welkom. Het café wordt eigenlijk altijd bezocht door circa tachtig veteranen, met een trouwe, vaste kern van circa 35 personen. De meesten zijn afkomstig van de missies in Indonesië, Korea, Nieuw Guinea, Libanon en Joegoslavië.

Intieme karakter

'Het kleinschalige, veilige en intieme karakter van het café is een grote kracht', betoogt Van Rumund. 'Ik probeer indien mogelijk altijd even aanwezig te zijn en hoor soms dat men nooit meer gepraat heeft over de oorlog, maar tijdens zo'n café wel. Dan zijn ze onder kameraden en dat maakt het verschil. De rode draad daarbij is dat men altijd weinig waardering heeft gevoeld. Vaak vinden er onverwachte ontmoetingen plaats en komt men achter een gezamenlijke geschiedenis. Dan komen er emotionele herinneringen boven, bijvoorbeeld het verlies van een maat, iets wat een onuitwisbare indruk heeft achtergelaten.'

Geert van Rumund is fervent voorstander van een actieve, faciliterende gemeente als het de zorg voor veteranen betreft. 'Een gemeente kan als geen andere instelling een goede lokale ingang bieden waardoor eventuele problemen achter de voordeur zichtbaar worden. Wij kunnen als lokale overheid deze groep op een vrij makkelijke manier bereiken. De financiering hoeft volgens mij ook geen probleem te zijn. In de stad is voor dit doel voldoende draagvlak en dus private sponsoring voorhanden, is onze ervaring.'

Generaties

'Behalve natuurlijk het bereiken van veteranen is het waardevol als jong en oud elkaar ontmoet en de geschiedenis actueel blijft', zegt Van Rumund. 'In Wageningen zijn oorlogsmonumenten een belangrijk onderdeel in het straatbeeld. Daarmee is een natuurlijke infrastructuur aangelegd voor ontmoetingen. Zo nodigen we scholen uit de monumenten te adopteren en vragen we veteranen aanwezig te zijn of een rol te vervullen tijdens de herdenkingsplechtigheden. Op deze plekken treffen generaties elkaar. Dat zijn bijzondere, want juist ingetogene, momenten om de veteranen de erkenning te geven die ze verdienen en tegelijkertijd een uitstekende manier om nieuwe generaties door te geven dat vrijheid nooit vanzelfsprekend is...' <

Laaghangend fruit?

Gert-Jan Buitendijk
Directeur-generaal Bestuur en Koninkrijksrelaties

In de zomer zijn twee onderzoeken gepubliceerd naar de positie van politieke ambt dragers op het lokale niveau namelijk *De vallende wethouder* en *Bestuurders onder druk*. Aanleiding voor beide onderzoeken was het toenemend aantal voortijdig en onvrijwillig terugtrekkende wethouders gedurende de laatste bestuursperiodes. Bedroeg het percentage 20 procent in de periode 1990-1994, in de periode 2006-2010 was het percentage opgelopen tot 30 procent.

Uit *De vallende wethouder* komt naar voren dat het vallen van wethouders eerder toe te schrijven is aan verminderde chemie tussen raad en wethouder dan aan zwaarwegende verschillen van politiek inzicht. Hieruit blijkt dat het functioneren van wethouders niet alleen afhankelijk is van individuele competenties maar ook van de maatschappelijke en bestuurlijke omgeving, de samenwerking tussen de verschillende actoren in het bestuur en de randvoorwaarden waarbinnen gewerkt moet worden. Natuurlijk geen echt verrassende conclusie – lokale bestuurders zullen dit herkennen – maar het komt wel weer eens pregnant cijfermatig naar voren.

De aanbevelingen uit de onderzoeken hebben niet alleen betrekking op wethouders maar, net als in eerdere onderzoeken, ook op andere betrokkenen in het lokale bestuur zoals burgemeesters en raadsleden. In tegenstelling tot het algemene beeld van de burgemeester als zichtbaar exponent van de gemeente, komt naar voren dat vooral de 'onzichtbare' rol van de burgemeester niet mag worden onderschat. De burgemeester vormt als voorzitter van college en vaak ook raad een belangrijk verbindend element in de bestuurlijke verhoudingen. In die rol is de burgemeester beter in staat om spanningen

tussen raad en wethouder te signaleren en via bemiddeling weg te masseren. Bijvoorbeeld door de fractievoorzitters eens uit te nodigen voor een persoonlijk gesprek om van hen zelf te horen wat hun politieke prioriteiten zijn en hoe zij tegenover het bestuur van de gemeente staan. Of door te praten met de wethouders afzonderlijk, niet alleen over hun politieke dossiers maar ook over hun verhouding tot de raad.

De burgemeester is bij uitstek degene die de samenwerking binnen het college kan bevorderen, bijvoorbeeld door afspraken te maken over de wijze van omgang met elkaar. Ook door debatten over de wijze van omgang tussen college en raad te initiëren, kan de burgemeester een belangrijke bijdrage leveren aan de goede relaties tussen college en raad. Hoewel wethouders primair zelf verantwoordelijk zijn voor hun functioneren, kan de burgemeester een wethouder ook terzijde staan als deze door de raad onevenredig hard op zijn functioneren wordt aangesproken.

Sommige aanbevelingen liggen voor burgemeesters erg voor de hand en zijn aan te merken als 'laaghangend fruit'. Waarom niet eens een excursie organiseren voor college en fractievoorzitters gezamenlijk of een barbecue voor college en raad? Of gezamenlijk een borrel drinken na afloop van een lang debat zodat college en raad elkaar ook eens informeel ontmoeten. Tegelijkertijd realiseer ik me dat dat in heel veel gemeenten al lang usance is.

Toch benadruk ik het belang van deze rol van de burgemeester op deze plek weer eens. Juist de komende tijd, waarin in financiële en beleidsmatige zin heel veel op gemeenten afkomt, komt het op besluitvaardig bestuur en met durf opereren aan. Bij moeilijke of financieel ingrijpende keuzen is de kans groter dat het bestuur en de onderlinge verhoudingen tussen de gemeentelijke instituties onder druk komen te staan. Dan is het van belang dat burgemeesters, wethouders en raadsleden, ieder vanuit de eigen verantwoordelijkheden, gezamenlijk het slagvaardige bestuur vormen. Een burgemeester die in dat spanningsveld zijn of haar rol speelt om enerzijds gemeentelijke besluitvorming te bewerkstelligen en anderzijds een wezenlijke bijdrage te leveren aan het instandhouden van goede onderlinge verhoudingen, is in mijn ogen goud waard. En dat zou wel eens veel minder laaghangend fruit kunnen zijn dat we soms denken.

Gert-Jan Buitendijk

Breng uw gemeentesecretaris

De gemeentesecretaris gaat een steeds belangrijker rol spelen in het veiligheidsdomein. Dat geldt zowel binnen het eigen gemeentelijk veiligheidsbeleid als in de veiligheidsregio. Het Burgemeestersblad ontving een pleidooi van Ton Rombouts, burgemeester van 's-Hertogenbosch, om de gemeentesecretaris meer in stelling te brengen als het om veiligheid gaat.

Wellicht kan uw gemeentesecretaris zichzelf redden, die van 's-Hertogenbosch in ieder geval wel, dus neemt u de kop vooral niet letterlijk. Wat ik bedoel: gemeentesecretarissen zouden zich moeten gaan bemoeien met de organisatie van het veiligheidsdomein. Voor vele collega's zal dit een opmerkelijke opvatting zijn. De veiligheidsportefeuille is van de burgemeester; hij beschikt over burgemeestersbevoegdheden; hij stuurt zelf zijn kabinetmensen aan; hij onderhoudt direct de contacten met politiechef en brandweercommandant; hij is als burgemeester aangewezen voor het besturen van de politie en Veiligheidsregio. Zelfs de collega's waarvan de portefeuille volledig is uitgekleeft houden één domein over: veiligheid. Wat hebben gemeentesecretarissen daar te zoeken?

Argumenten

Mijn eigen gemeentesecretaris vindt dat ze wel iets te zoeken heeft in het veiligheidsdomein. Ze is op breed terrein actief "in veiligheid" en vindt dat bij haar werk horen. En had toen ze daar aan begon de volgende argumenten:

1. Voor de veiligheidsregio: dat is verlengd lokaal bestuur, dus dat moet van en voor de gemeenten zijn. Burgemeesters moeten daarom niet alleen worden ondersteund door de veiligheidsregio, maar óók vanuit de gemeente en de samenwerkende gemeenten.
2. Voor de gemeentelijke processen bij rampen en crises: als het er echt op aan komt, moet de burgemeester zich ondersteund weten door zijn zwaarste mensen.
3. Voor integrale veiligheid: gemeentelijk veiligheidsbeleid is méér dan openbare orde en veiligheid. Willen we een veilige gemeente, dan moet dat aspect ook binnen andere beleidsterreinen meer aandacht krijgen. Dat vergt interne coördinatie en ambtelijk gezag.
4. Voor de externe samenwerking: er is samenwerking nodig met andere gemeenten, met de politie, met de

veiligheidsregio. Samenwerking tussen zelfstandige partners kan niet alleen bestuurlijk en op werkvloerniveau, maar moet ook op managementniveau worden geregeld.

5. Voor het college: naarmate veiligheid breder wordt, is het meer een zaak van het hele college dan alleen van de burgemeester.

Uitgedaagd

Zij wilde dus geen inhoudelijke bemoeienis, maar een organisatorische en procesmatige. 'Voor mij is veiligheid net zo belangrijk als uitkeringen, een nieuw theater of de afvalstoffendienst', zo verklaarde zij letterlijk, 'maar de interne integraliteit en de externe complexiteit van het werkkterrein vragen om bemoeienis van het hogere management'. Overigens is voor haar proces nooit los te zien van inhoud. Haar drive was en is vooral: hoe bereiken wij meer veiligheid.

Ik heb mijn gemeentesecretaris uitgedaagd hier écht energie in te steken en haar gestimuleerd toen zij lokaal, regionaal en landelijk werk ging maken van een sterkere organisatie van het beleidsterrein veiligheid. En met de resultaten was ik blij verrast. Ik noem wat voorbeelden. In plaats van twee adviezen over één agendapunt van de veiligheidsregio, luidende "doe dit zeker wel" en "doe dit vooral niet" van enerzijds de Regionaal Commandant en anderzijds het stadhuis, vindt er tegenwoordig ambtelijke afstemming plaats; meestal komt er één geluid en komen alleen de écht bestuurlijke kwesties nog op tafel. De gemeentelijke processen bij rampen en crises zijn op orde: de gemeente en de regio hebben in de rampenbestrijding het been bijgetrokken. Met succes: zo werden de ervaringen uit onze stad in Amsterdam gebruikt bij hun aanpak van de zedenzaak. Binnen de Bossche organisatie krijgt veiligheid veel meer aandacht nu er een sterke afdeling Openbare Orde en Veiligheid is. Veiligheid is een zaak van het hele management geworden sinds de directeur Bestuurszaken binnen onze gemeente aan het integrale programma Veiligheid trekt. Er is een regionale werkgroep die,

in veiligheid!

Gemeentesecretaris en burgemeester samen actief voor veiligheid.

met steun van de gemeentesecretarissen uit de regio, zorgt voor de ambtelijke samenwerking tussen de gemeenten en die met succes werkt aan een betere samenwerking tussen gemeenten, politie en OM. En zo heb ik nog tal van andere voorbeelden. Ons lokale en regionale veiligheidsdomein is de laatste jaren beter en sterker geworden en de veiligheid is verbeterd. De grotere aandacht van de ambtelijke top heeft daar beslist aan bijgedragen.

Aanspreken op talenten

Ik kan elke collega aanraden om zijn of haar gemeentesecretaris (en andere hogere managers van gemeen-

ten) uit te dagen zich met veiligheid bezig te houden. De tijd dat je als burgemeester je gemeentesecretaris oversloeg bij veiligheidskwesties is verleden tijd. Spreek haar of hem aan op zijn of haar talenten: het managen van de veiligheidsorganisatie, het voorbereiden van de integrale afweging van veiligheidsvraagstukken in het bredere gemeentelijke perspectief, het verbeteren van de gemeentelijke processen en het jou op het hoogste niveau adviseren bij crises. Gemeentesecretarissen in veiligheid: dat moeten wij willen! <

Ton Rombouts
Burgemeester 's-Hertogenbosch

Identificatie naamloze doden

Met de wijziging van de Wet op de lijkbezorging in 2010 hebben burgemeesters een prominente rol gekregen bij de procedures rond lichamen waarvan de identiteit onbekend is. Het Burgemeestersblad sprak met Roosje de Leeuwe en Martin Oosterheert van het NFI over de identificatie van onbekende doden, de zogenoemde NN-ers (nomen nescio).

De politie gaat ervan uit dat in heel Nederland nog zeker honderden ongeïdentificeerde lijken begraven liggen.

De Wet op de lijkbezorging draagt de burgemeester een zorgplicht op voor lichamen waarvan de identiteit niet kan worden vastgesteld. Artikel 21 lid 3 Wet lijkbezorging draagt de burgemeester op om van die lichamen lichaamsmateriaal af laten nemen. Martin Oosterheert, Plaatsvervangend Hoofd Front Office van NFI, licht de procedure toe. 'Het afgenomen lichaamsmateriaal wordt gebruikt om het

Met nieuwe technieken zijn we in staat veel onbekenden toch een naam te geven.

DNA-profiel vast te stellen. Dat profiel wordt vervolgens opgenomen in de databank Vermiste Personen die het NFI in opdracht van KLPD beheert. Het is pas sinds juli 2007 gebruikelijk om het DNA van NN-ers in

de nationale database op te nemen. Door de wettelijke verplichting is het aantal profielen in de loop der jaren toegenomen. Met de landelijke databank hopen wij de kans op een toekomstige identificatie te vergroten.' In het verleden kwam het volgens Oosterheert voor dat onbekenden zonder uitgebreide poging tot identificatie werden begraven. 'Nu doen wij alsnog pogingen om ook die oudere lichamen te identificeren. Sinds 2010 is de burgemeester op basis van artikel 31 lid 5 van de Wet lijkbezorging bevoegd om ook in die oudere situaties lichaamsmateriaal af te laten nemen of een gebitsstatus op te laten maken. De burgemeester is in die gevallen dus bevoegd maar niet verplicht. Toch zien we dat burgemeesters ook daar hun bevoegdheid benutten. Als een ruiming van een graf aanstaande is, beseffen burgemeesters in toenemende mate dat het waarschijnlijk de laatste mogelijkheid is om nog tot een identificatie te komen. Het wordt wel gevoeld als een morele plicht om alles in het werk te stellen een NN-er alsnog zijn of haar naam terug te geven.'

Heroïnedoden

Volgens Roosje de Leeuwe, forensisch archeoloog bij het NFI, liggen op veel begraafplaatsen in Nederland stoffelijke overschotten waarvan de identiteit nog onbekend is. 'Van deze oudere stoffelijke overschotten ontbreken de DNA-profielen of goede beschrijvingen. Denk bijvoorbeeld aan heroïnedoden en andere drugstoeristen uit de jaren tachtig en negentig. In die tijd werd niet altijd een beschrijving van het stoffelijk overschot en de omstandigheden gemaakt als er rond het overlijden geen strafbare feiten waren geconstateerd. Die lichamen zijn als NN-er begraven. Het zal bij veel NN-ers dus ook om niet-Nederlanders gaan, wat het zoeken naar een identiteit lastiger maakt. Maar met nieuwe technieken zijn we nu gelukkig in staat om veel onbekenden toch nog een naam te geven.' Als voorbeeld van de nieuwe technieken noemt De Leeuwe de voortgang in DNA-onderzoek. 'Maar wij zijn bij een identificatiepoging niet alleen afhankelijk van DNA. Ook de gebitsstatus, haren of vingerafdrukken geven

informatie. Met isotopenonderzoek kunnen we afleiden waar iemand oorspronkelijk vandaan kwam. Dat gebeurt door de haren en tanden van het lichaam te analyseren. Daaraan is te zien wat voor water hij heeft gedronken, waar hij of zij vandaan komt en waar hij of zij de laatste maanden voor het overlijden is geweest. Dat kan nieuwe aanknopingspunten geven.'

Betrokkenheid politie

'Het NFI wordt betrokken als een grafruiming dreigt', aldus Oosterheert. 'Twee maanden voor het vervallen van de grafrechten moet de beheerder van een begraafplaats daar melding van doen bij de burgemeester. Wij merken dat de politie niet standaard wordt geïnformeerd over aanstaande ruimingen. Dat zou een aandachtspunt voor burgemeesters kunnen zijn. Betrek de politie erbij als een grafruiming van een NN-er aanstaande is. De politie kan het NFI vervolgens in het traject betrekken.'

Exhumatie op Terschelling

Jurrit Visser, burgemeester op Terschelling, heeft via de politie het NFI gevraagd een aantal graven met onbekende doden te onderzoeken. Jurrit Visser: 'Op de algemene begraafplaats aan de Longway op Terschelling is een gedeelte ingericht waarop onbekenden, afkomstig van diverse gedeelten van de begraafplaats, zijn herbegraven. Voordat de stoffelijke resten werden herbegraven, is DNA afgenomen door het Nederlands Forensisch Instituut om te kijken of er wellicht nog identificatie mogelijk is. In goed overleg met de Oorlogsgravenstichting en het drenkelingenfonds van SOS is ervoor gekozen voor de stoffelijke overschotten van onbekenden een speciale plek in te richten naast de militaire begraafplaats. Deze plek neemt ook een belangrijke plaats in tijdens de jaarlijkse dodenherdenking op 4 mei. De vrijgekomen plekken zullen nu gereed worden gemaakt voor nieuwe begravingen.'

deze stoffelijke overschotten. De stoffelijke overschotten worden geëxhumeerd onder begeleiding van een forensisch archeoloog, waarna de arts-forensisch antropoloog een biometrisch profiel maakt en monsters neemt van bot, tanden, haar en/of nagels voor verder onderzoek. Dat gebeurt in een mobiele ruimte die door het NFI ter plaatse wordt neergezet. De Leeuwe: 'Niet alleen bij reguliere naamloze doden, maar ook bij oorlogsgraven en drenkelingen-graven ondersteunen wij de politie. Zo assisteerde het NFI dit voorjaar ook bij de exhumatie van drenkelingen-graven op Terschelling. Het NFI verzorgt doorgaans de logistieke ondersteuning op de begraafplaats waar de exhumaties plaatsvinden.'

Volgens De Leeuwe gaat de politie ervan uit dat in heel Nederland nog zeker honderden ongeïdentificeerde lijken begraven liggen. 'Het exacte aantal is niet bekend. Er is geen landelijk dekkende inventarisatie van het aantal graven met onbekende lichamen op de Nederlandse begraafplaatsen. Bij voorkeur zouden alle NN-ers moeten worden opgegraven om in ieder geval hun DNA in de vermistendatabank te zetten en zo de kans op een mogelijke identificatie te vergroten.'

De Leeuwe en Oosterheert geven de suggestie mee om het aantal NN-ers per gemeente in kaart te laten brengen. 'Burgemeesters zouden kunnen nagaan hoeveel NN-ers er zijn en wanneer hun graven worden geruimd. De politie kan onderzoeken of er in het verleden al monsters van lichaamsmaterialen zijn genomen. Het zou mooi zijn als we jaren na het overlijden alsnog tot een identificatie kunnen komen. Naast het aspect dat je dan de nabestaanden kunt informeren spelen ook andere zaken mee. De politie krijgt waarschijnlijk ook meer zicht op de omstandigheden rond het overlijden, als duidelijk is om wie het gaat. Daarnaast speelt voor gemeenten mee dat de akte van overlijden kan worden opgemaakt. Die kan immers alleen tot stand komen als de naam bekend is', aldus Oosterheert. <

Assistentie

De medewerkers van het NFI assisteren de politie op de begraafplaats bij het exhumeren van de stoffelijke overschotten en het bemonsteren van weefsels van

Wouter Jong/NGB

Nieuwe Drank- en Horecawet

De huidige Drank- en Horecawet dateert van 1 november 2000, is dus bijna elf jaar oud en toe aan aanpassing aan nieuwe maatschappelijke inzichten en politieke wensen. Achtereenvolgende kabinetten zijn daar druk mee bezig geweest en hebben zich met name gericht op het beperken van schadelijk alcoholgebruik. Inmiddels heeft deze wet een lange weg bewandeld om te komen tot aanpassing. Nu is het bijna zover. Wat gaat er nu eigenlijk veranderen voor gemeenten en burgemeesters?

De Tweede Kamer heeft op 30 juni 2011 ingestemd met het betreffende voorstel tot wijziging van de Drank- en Horecawet. Het wetsvoorstel ligt nu ter behandeling bij de Eerste Kamer. Na instemming door deze Kamer treedt de wet in werking bij Koninklijk Besluit. De verwachting is dat de nieuwe wet in de eerste helft van het jaar 2012 in werking treedt.

Vereenvoudiging

In het kader van het streven naar reductie van de administratieve lasten wordt het vergunningsstelsel zodanig aangepast dat er minder frequent een nieuwe vergunning aangevraagd hoeft te worden. Nieuwe leidinggevendenden kunnen sneller aan de slag. Gevolg hiervan is dat be- en afhandelingsprocessen zullen moeten

voortvloeien uit de nieuwe Drank- en Horecawet passen hier goed bij. De burgemeester wordt daarmee verantwoordelijk voor een goede handhaving van deze wet.

Paracommerciële instellingen

De gemeenteraad moet een verordening opstellen, waarbij zowel aspecten van oneerlijke mededinging als de bescherming van de jeugd moeten worden meegewogen. Dat betekent onder meer dat in deze verordening regels moeten worden opgenomen over verantwoorde alcoholverstrekking en de dagen en tijdstippen gedurende welke in paracommerciële inrichtingen alcohol mag worden verstrekt. De nieuwe gemeentelijke toezichthouders zullen deze taptijden vervolgens moeten gaan controleren en handhaven. Dit betekent vervolgens ook dat de "backoffice" zal worden geconfronteerd met extra en nieuwe soorten handavingsdossiers. Dit vraagt om aanpassing van werkprocessen, formatie en beleidsdocumenten.

Verordenende bevoegdheden

Gemeenten krijgen meer mogelijkheden om op lokaal niveau beter invulling te geven aan het alcoholbeleid, met name om overmatig alcoholgebruik onder jongeren tegen te gaan. De gemeentelijke bevoegdheden om toegangsleeftijden voor de horeca te stellen zijn hiermee uitgebreid. Gemeenten krijgen de mogelijkheid om een toegangsleeftijd te koppelen aan de sluitingstijd. Daarnaast krijgen gemeenten de mogelijkheid de toepassing van prijsacties in een verordening te regelen. Dit vraagt om aanpassing van het horeca-, alcohol- en handavingsbeleid.

Wijziging sanctiebeleid

In de nieuwe Drank- en Horecawet zijn sancties opgenomen voor niet-vergunningsplichtige detailhandelaren die voor de derde keer in één jaar zwakalcoholi-

De burgemeester wordt verantwoordelijk voor handhaving Drank- en Horecawet.

worden aangepast. Deze wijzigingen hebben mogelijk ook gevolgen voor het toepassen van de Wet Bibob op deze nieuwe drank- en Horecaverunningen!

Burgemeester bevoegd gezag

De burgemeester wordt, ter vervanging van het college van burgemeester en wethouders, in medebewind belast met de uitvoering van de Drank- en Horecawet. De burgemeester is immers al vanuit diens verantwoordelijkheid op het terrein van de openbare orde en veiligheid belast met het toezicht op de openbare samenkomsten en gemakkelikheden alsmede op de voor het publiek openstaande gebouwen en daarbij behorende erven (artikel 174 Gemeentewet). De bevoegdheden die

De burgemeester kan een vergunning intrekken als er drie keer alcohol aan jongeren is verkocht.

sche dranken verkopen aan jongeren onder de zestien jaar. De burgemeester kan in zo'n situatie de ondernemer de bevoegdheid ontzeggen zwak-alcoholhoudende drank te verkopen vanaf de locatie waar bedoeld gedrag heeft plaatsgevonden. Ook dit vraagt om aanpassing van het handhavingsbeleid.

Strafbaarstelling jongeren

In de nieuwe wet worden jongeren onder de zestien jaar die alcoholhoudende drank aanwezig hebben of voor consumptie gereed hebben op voor het publiek toegankelijke plaatsen (openbare weg en horecabedrijven) strafbaar gesteld. Dit geldt niet voor plaatsen waar bedrijfsmatig of anders dan om niet alcoholhoudende drank voor gebruik elders dan ter plaatse wordt verstrekt (supermarkten).

Eenzijds betreft dit een ordemaatregel, waarmee overlastgevende jongeren op straat kunnen worden aangepakt, anderzijds gaat het om een beschermingsmaatregel, waarmee het alcoholmisbruik onder jongeren wordt tegengegaan. Ook dit vraagt om aanpassing van het handhavingsbeleid.

Decentralisatie toezicht

Het toezicht op de Drank- en Horecawet is verscherpt. Jongeren onder de zestien jaar kunnen nu nog veel te gemakkelijk aan drank komen. Daarom is besloten het toezicht op de Drank- en Horecawet te decentraliseren van het rijk naar de gemeenten. Het uitgangspunt hier-

achter is dat gemeenten het toezicht efficiënter in kunnen zetten en vaker en meer gericht toezicht kunnen uitoefenen. Gemeenten zullen nieuwe gemeentelijke toezichthouders moeten gaan aanstellen. Dit vraagt om scholing, aanpassing van formatie, werkprocessen en beleidsdocumenten.

Vorbereiden op de nieuwe wet

Ter voorbereiding op de inwerkingtreding van deze nieuwe wet is het aan te raden dat gemeenten:

- het vergunningenbestand actualiseren (zonder actueel bestand is toezicht en handhaving niet mogelijk);
- de lokale situatie in kaart brengen (aantal verstrekkpunten voor alcohol, alcoholgebruik, naleving regelgeving);
- mogelijkheden nieuwe Drank- en Horecawet in kaart brengen en verwerken in werkprocessen en beleidsdocumenten (aanpassing horecabeleid, alcoholmatigingsbeleid, evenementenbeleid, handhavingsbeleid, verzorgen van goede voorlichting);
- voorbereidingen treffen voor de uitvoering van het toezicht (handhavingsbeleid, uitvoeringsplannen, aanstellen toezichthouders, aanpassing werkprocessen en formatie.) <

Frank Joosten

Op de www.burgemeesters.nl/dhw kunt u over de beschreven onderwerpen meer gedetailleerde informatie verkrijgen.

In het Amsterdams cultureel centrum De Nieuwe Liefde staat een denktank op stapel onder de naam 'Burgemeester & Polariseratie'. Donderdag 2 februari 2012 reflecteert een tiental vakgenoten op de impact die de maatschappelijke polariseratie – denken in wij-zij tegenstellingen – heeft op het vak van burgemeester. Wie kan het spanningsveld omschrijven waar de burgemeester in verkeert? Wie weet te binden, zonder verschillen te verbloemen?

Huub Oosterhuis ontvangt Koningin Beatrix bij de opening van De nieuwe liefde.

Koningin Beatrix opende in februari 2011 een nagelnieuw cultureel centrum in Amsterdam. Het heet *De Nieuwe Liefde*, geesteskind van Huub Oosterhuis, de bekende theoloog, dichter en voorganger die van daaruit een tegengeluid wil bieden in een debatklimaat dat in zijn ogen 'ruw en onbeschaaft' is geworden, vooral als het gaat over islam. Hij doet dit met een aantal programma's waaronder de organisatie van zes denktanks, waarin zes beroepsgroepen hun vak tegen het licht houden. In het vak van politie, journalist of burgemeester is een vrijblijvende mening over polariseratie tussen autochtone Nederlanders en moslims onmogelijk. De opstelling van de politie, de journalist en de burgemeester telt. Een genuanceerde, neutrale opstelling met voldoende voeling in de dagelijkse praktijk is zelfs een must. Hoe bewegen

deze beroepsgroepen zich nu de afgelopen jaren in de maatschappelijke polariseratie?

Zonder één restrictie kreeg ik van Huub Oosterhuis de kans om deze denktanks (telkens één volle dag van 10.00 uur tot 20.00 uur) te gaan leiden. Er is geen religieuze, geen politieke of inhoudelijke agenda meegegeven, anders dan zijn sterke wens om vooruitgang te boeken in wat je een beschavingsoffensief zou kunnen noemen. Hoe (her)vinden we in Nederland een grondhouding met een perspectief dat polariseratie tegen gaat?

Handelingsopties

Aan de hand van tien strenge beraadregels, die ik diverse malen heb beproefd en tussendoor bijgesteld,

Nieuwe Liefde

krijgen tien burgemeesters een dag lang de taak om raad voor vakgenoten te genereren. De uitkomst is niet een verhandeling wat 'anderen' – ministers, overheden of burgers – zouden moeten doen, zodat de polarisatie afneemt. Nee, welke handelingsopties hebben we in het burgemeesterschap? Daarbij wordt van de deelnemers een bijzondere opstelling gevraagd. We gaan niet discussiëren of opinies ten beste geven. De grootste ramp voor een denktank is wanneer deelnemers binnenkomen met een eigen gelijk en aan het einde van de dag willen vertrekken met dit liefst ongewijzigde gelijk.

Om dit te voorkomen trek ik al mijn vaardigheden als politiek en sociaal filosoof en uit mijn praktijk als consultant uit de kast. Vanuit de filosofie het werk van de Franse denker René Girard, op wiens gedachtegoed een beproefde conflict- en polarisatieanalyse is gestoeld. Maar ook vanuit mijn praktijk als journalist en documentairemaker voor onder meer *De Nederlandse Moslimoproep* breng ik kennis in. Vanuit die werkervaring schreef ik in 2006 het boek *De hel, dat is de ander; het verschil in denken van moslim en niet-moslim*.

De deelnemers aan de denktank krijgen dus eerst iets geboden, waarna ze met een aangescherpte *mindset* – die dan idealiter zowel ontregeld is als bijgetankt – zich beraden op de vraag wat de precieze stand van zaken is in het burgemeestersvak. Wat zijn de eigen ervaringen? Wat zijn de mogelijkheden? Wat zijn de juiste omschrijvingen van de spanningsvelden?

Tijd beschikbaar stellen

De deelnemers wordt uitsluitend gevraagd tijd beschikbaar te stellen. Zij brengen in deze ene dag hun ervaring en reflectievermogen in, en worden gevraagd zich niet voor te bereiden. Een uitgeruste en nieuwsgierige aanvangshouding is de meest gewenste. Vanuit *De Nieuwe Liefde* hebben we alle faciliteiten tot onze beschikking, met een uitstekende lunch en een prima diner. Dit alles om een heel gerichte bijdrage te leveren voor ambtgenoten, maar ook om in tweede instantie het grote publiek inzicht te kunnen geven in de facetten en nuances die in de uitoefening van het ambt meespelen. Ik zelf zie als burger en buitenstaander dat een burgemeester – ik woon in Culemborg, waar zich een heldere case tussen Molukse en Marokkaanse Culemborgers ontvouwt – soms een huzarenstuk moet verrichten. Maar hoe wordt die klus goed geklaard? Op dit moment kan ik alleen maar zeggen dat ik graag tien

Masterclass 'Verskil in denken'

'Bart Brandsma heb ik in de *masterclasses* Verskil in Denken voor Gemeenteraadsleden en Wethouders meegemaakt. De subtiele en uitnodigende wijze waarop hij nieuwe vergezichten weet te openen heeft een blijvende indruk op mij gemaakt. De denktank biedt de mogelijkheid tot verdieping door nadrukkelijk de verbinding te leggen tussen reflectie en praktijk. Voor onze beroepsgroep een unieke kans waarbij de diverse achtergronden en kenmerken van de afzonderlijke gemeenten een goede uitgangssituatie bieden voor een boeiend leerproces.'

Petra Dassen-Houssen, Burgemeester Beesel

deelnemers ontvang die vanuit passie voor hun vak aan dit project meewerken, en één dag van hun werktijd beschikbaar stellen om hier inzicht in te bieden. Mede namens Huub Oosterhuis, van harte welkom.

Denktank Nederlandse politie

Sharif Abdoel Wahid, commissaris van politie Rotterdam-Rijnmond maakte de eerste denktank bij *De Nieuwe Liefde* mee: 'We hebben als politiemensen van gedachten gewisseld over de polariserende werking van daden, uitspraken en voornemens van (prominente) mensen in onze samenleving. Al gauw kwam het dichtbij. Onze eigen werkomgeving heeft hinder van polarisatie. De onderlinge verstandhoudingen verslechteren en collega's worden ongelukkig of raken beschadigd. Onze publieke taak en onze voorbeeldfunctie meewegend is de enig mogelijke weg te zoeken naar een attitude en een vermogen om polarisatie – zwart-wit denken – bespreekbaar te maken. En dat kan in ons werk. Na de bijeenkomst in *De Nieuwe Liefde* hebben we als denktank besloten door te gaan, en vier maal per jaar bij elkaar te komen. Een prachtig resultaat.' <

Bart Brandsma

Voor een persoonlijke toelichting op deze 'Denktank Burgemeester & Polarisation' en voor deelname hieraan info@bartbrandsma.nl of 06-21574719. Voor meer algemene informatie over het project of het gehele programma van *De Nieuwe Liefde* zie www.denieuweliefde.com/nl/series.

Voorkom ‘zorgmijders’

De meeste veteranen kijken met trots terug op hun inzet bij militaire operaties en uitzendingen. En terecht! Met de meeste gaat het ook goed. Sommigen krijgen echter na enige tijd lichamelijke en/of psychische klachten. Om die klachten te behandelen is gerichte zorg nodig. Die wordt verricht door het Landelijk Zorgsysteem voor Veteranen (LZV). Een gesprek met de voorzitter van de Raad voor civiel-militaire Zorg en Onderzoek, Marie-Louise Tiesinga-Autsema.

‘**M**ilitairen en veteranen moeten erop kunnen vertrouwen dat zij en hun directe relaties goede zorg krijgen als zij klachten ondervinden die gerelateerd zijn aan hun uitzending’, zegt Marie-Louise Tiesinga, voorzitter van de door Defensie ingestelde onafhankelijke toezichthouder op de veteranenzorg. ‘Aandacht en respect voor

‘Het is van groot belang dat veteranen niet tussen wal en schip raken.’

het zware en vaak gevaarlijke werk van militairen in het kader van vredes- en opbouwmissies en lichamelijke en psychische klachten als gevolg daarvan zijn overigens niet alleen een zaak van de werkgever maar ook van de maatschappij en de politiek. Erkenning vanuit de samenleving maakt het verwerkingsproces dragelijker en kan klachten verminderen.’

Keten van zorg

Het Landelijk Zorgsysteem voor Veteranen (LZV) bestaat uit zeventien, landelijk gespreide, kwalitatief hoogwaardige laagdrempelige zorginstellingen, waaronder die van het ministerie van Defensie. Het LZV opereert als een militair-civiele netwerkorganisatie. De

aard van de zorg is eenvoudig waar mogelijk en hoogspecialistisch indien noodzakelijk. Een veteraan met dienstgerelateerde problemen kan zich aanmelden bij het Centraal Aanmeldings Punt (CAP) dat is ondergebracht bij het Veteraneninstituut in Doorn. Dat geldt ook voor zijn vrouw/partner en kinderen. Veteranen kunnen kiezen voor een behandeling in een militaire instelling of in een civiele instelling. Tiesinga: ‘Het is van groot belang dat er niemand tijdens behandelings- of bij de overdracht van de ene naar de andere GGZ-instelling tussen wal en schip raakt en wordt voorkomen dat veteranen “zorgmijders” worden.’

Blij met initiatieven

Erkenning en waardering voor veteranen komen goed tot uitdrukking tijdens de jaarlijkse bijeenkomsten, op veteranendagen, 4 en 5 mei, maar ook door de gemeentelijke ondersteuning bij de organisatie van ontmoetingen van veteranen, zogenaamde lotgenotencontacten, bijvoorbeeld in veteranencafés. Tiesinga: ‘Tijdens werkbezoeken aan veteranencafés, waaronder dat in Wageningen, raakte ik diep onder de indruk van de ervaringen van veteranen, maar zag ik wat voor belangrijke functie deze bijeenkomsten hebben.’ Wat kunnen gemeenten nog meer voor veteranen doen? Tiesinga: ‘Zorg als B&W dat je ervan op de hoogte raakt wie er in de gemeente veteraan is. Dat is belangrijk, niet alleen uit oogpunt van veiligheid en preventie, maar ook vanuit een maatschappelijke verantwoordelijkheid.’ Tiesinga wil door meer bekendheid te geven aan bestaande gemeentelijke initiatieven en door dit interview, stimuleren dat meer gemeenten aandacht geven aan de problematiek van veteranen. Bijvoorbeeld door tegemoetkoming in de kosten, immateriële hulp. Een mooi recent voorbeeld daarvan is de financiële ondersteuning door de gemeente Amsterdam bij het stichten van een inloophuis voor veteranen. Tiesinga: ‘Het hoeft overigens niet altijd geld te kosten, maar het effect ervan in termen van erkenning en waardering is niet in geld uit te drukken.’ <

Veteraneninstituut/Centraal Aanmeldingspunt (CAP): 24 uur per dag
Willem van Lanschotplein 2, 3941 XP Doorn
postbus 125, 3940 AC Doorn
tel. 0343 -474147
voor algemene vragen: info@veteraneninstituut.nl
voor vragen over zorg: zorg@veteraneninstituut.nl
website: veteraneninstituut.nl

Echtscheiding

In haar redactioneel commentaar in het juninummer maakt Johanneke Liemburg zich, naar aanleiding van mijn overstap van het CDA naar de PvdA, wat zorgen over mijn politieke huwelijksleven. Zij kan nog wel begrip opbrengen voor mijn scheiding, maar vindt dat ik wel wat erg snel ben hertrouwd.

Ik kan Johanneke geruststellen: Ik kende mijn nieuwe partner al wat langer en – ik kan dat nu wel vertellen – ik had daar al jaren een verhouding mee. Toen mijn ex steeds meer met verkeerde vrienden omging en ik me voor haar gedrag begon te generen heb ik ten slotte met haar gebroken. Ik heb weliswaar van haar gehouden – we hebben veel meegemaakt samen – maar ze is erg veranderd sinds ik voor haar koos. Mijn nieuwe partner is inderdaad wel eens wat humeuriger dan mijn ex maar ze deugt wel. Ik weet wat ik doe.

Siebold Hartkamp

Lochemconferenties 2012

De burgemeesters moeten eind november hun deурmat goed in de gaten houden. Rond die tijd zal de uitnodiging voor de Lochemconferenties 2012 erop belanden. Het thema is al bekend: moreel leiderschap. Ook staan de data al vast van de conferenties die weer zijn in Hotel 't Hof van Gelre, de plek waar het dan 30 jaar geleden is dat de Lochemconferenties van start gingen. De conferenties zijn in 2012 van dinsdagavond t/m de lunch op donderdag op:

24-26 januari 2012

31 januari - 2 februari 2012

7-9 februari 2012

14-16 februari 2012

28 februari - 1 maart 2012

6-8 maart 2012

15 maart 2012

Er is nog een dag om alvast in de agenda te noteren: donderdag 15 maart 2012. Den Haag heeft dan een 'echte' burgemeestersdag. In de namiddag houdt het Nederlands Genootschap van Burgemeesters voor zijn leden de najaarsvergadering en in de vroege avond is er voor iedereen in het Atrium van het Haagse stadhuis de jaarlijkse Burgemeesterslezing. Traditioneel vond deze lezing plaats in september, maar het curatorium heeft besloten deze te verplaatsen naar het voorjaar, waardoor de samenloop met de jaarvergadering tot stand kon komen.

Oriëntatieprogramma

Eind november start de eerste uitvoering van het oriëntatieprogramma voor talentvolle zij-instromers. Het programma richt zich op mensen met belangstelling en potentie voor de burgemeestersfunctie, maar nog weinig of geen ervaring hebben in het lokaal bestuur. Zij kunnen via het programma nader kennis maken met de taken en rollen van de burgemeester en ontdekken hoever of hoe dichtbij een stap in het ambt is. Het ministerie van BZK, de Commissarissen van de Koningin en het Nederlands Genootschap van Burgemeesters werken samen in dit oriëntatieprogramma.

www.veiligbestuur.nl

Het ministerie van BZK heeft een nieuwe website geopend om agressie en geweld tegen bestuurders verder te beteugelen. Op deze website is alle relevante informatie te vinden, waaronder het Stappenplan voor een veilig openbaar bestuur door politieke ambtsdragers en de Checklist veilig openbaar bestuur. Het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid heeft deze met de beroepsverenigingen van politieke ambtsdragers ontwikkeld.

Jaargang 15, nummer 62

november 2011

BURGEMEESTERSBLAD

verschijnt 4 keer per jaar

Redactiecommissie

Henk Zomerdijk (voorzitter)
Gert de Kok
Johanneke Liemburg
Sander Schelberg

Eindredactie

Ruud van Bennekom

Foto's

Dasha Elfring (blz. 1, 14, 15), Jaap Beetstra (blz. 19), Sabine Joosten/HH (blz. 23), Werry Crone/HH (blz. 24)

Uitgever

Dineke Sonderen

Marketing

Deborah Luiten
tel. 070 378 05 45
d.luiten@sdu.nl

Vormgeving en opmaak

Saskia Mpiana, Den Haag

Redactieadres

Nederlands Genootschap van Burgemeesters
Postbus 30435
2500 GK Den Haag
Tel: (070) 3738383
Fax: (070) 3635682
e-mail: info@burgemeesters.nl

Advertenties

Sdu Uitgevers
Soenith Chaturi
Postbus 20025
2500 EA Den Haag
tel. 070-378 07 04
s.chaturi@sdu.nl
www.beslissersbereikt.nl

Abonnementen

Sdu Klantenservice
Postbus 20014
2500 EA Den Haag
tel. 070-378 98 80
www.sdu.nl/service

Het abonnement wordt ieder jaar automatisch verlengd, tenzij schriftelijk twee maanden vóór afloop van de abonnementsperiode is opgezegd.

Prijs

Abonnement € 51,50 excl. btw

Nederlands
uitgeversverbond
Groep uitgevers voor
vak en wetenschap

Sdu UITGEVERS

HO
PRINT

Het Burgemeestersblad is mede mogelijk door bijdragen van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de Bank Nederlandse Gemeenten en Deloitte.

• A-Z
NEDERLAND

• A-Z
THE NETHERLANDS

De Burgemeester

The Mayor

Dana Lixenberg

TEKST/TEXT — GIJSBERT VAN ES

Als we burgemeesters zien dan zijn ze doorgaans in functie: ze treden op bij calamiteiten of staan in vol ornaat naast de koningin. Fotografie Dana Lixenberg brengt in De Burgemeester een alledaags ambt in beeld. Zij trok door Nederland en verbleef in 22 steden, dorpen en stadjes letterlijk van A tot Z. Van Amsterdam tot Zeewolde legde ze de werkcultuur van de eerste burger nauwgezet vast. De Burgemeester werd gemaakt in opdracht van het Rijksmuseum en NRC Handelsblad, in de serie Document Nederland. De expositie van de fotodocumentaire is tot eind januari 2012 te zien in het Amsterdam Museum. Het fraaie boek – met onder andere 160 kleurenfoto's – à € 27,50 is een uitgave van het NGB en te bestellen via www.burgemeesters.nl/alledaagsambt.